

1 Ar numatyta mokėjimo įsakymo procedūra?

Mokėjimo įsakymas gali būti išduodamas. Taikomos Civilinio proceso kodekso (t. y. Prezidentinio dekreto Nr. 503/1985) 623–634 straipsnių nuostatos.

1.1 Procedūros taikymo rėžis

Civilinės ir komercinės bylos: ginčai reglamentuojami pagal privatinę teisę, jeigu pagal įstatymus jie nepriskiriami kitų teismų jurisdikcijai (Civilinio proceso kodekso 1 straipsnis).

1.1.1 Kokių rūšių reikalavimams ši procedūra taikoma (pvz., tik piniginiams reikalavimams, tik iš sutarčių kylantiems reikalavimams ir t. t.)?

Piniginiai reikalavimai arba reikalavimai dėl vertybinių popierių, būtent, su čekiais, vekseliais, skoliniais pasižadėjimais susiję reikalavimai, jeigu reikalavimas ir mokėtina suma yra patvirtinami viešu arba privačiu dokumentu ir jeigu šie reikalavimai išreikšti eurais arba kita užsienio valiuta (Civilinio proceso kodekso 623 straipsnis).

1.1.2 Ar yra nustatyta didžiausia reikalavimo suma?

Ne, viršutinės ribos, susijusios su reikalavimo verte, nėra.

1.1.3 Ar privaloma taikyti šią procedūrą?

Mokėjimo įsakymo procedūra yra neprivaloma, nes kreditorius visada gali įprasta tvarka pareikšti ieškinį – dėl jo rengiamas galutinės sumos nustatymo teismo procesas, kuriam pasibaigus priimamas sprendimas dėl kreditoriaus reikalavimo, o taikant mokėjimo procedūrą išduodamas mokėjimo įsakymas, kuris yra ne teismo sprendimas, bet vykdytinas dokumentas (CPK 631 straipsnis).

1.1.4 Ar galima taikyti procedūrą, jeigu atsakovas gyvena kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje?

Ne, mokėjimo įsakymo negalima išduoti (o išduotas mokėjimo įsakymas negalioja), jeigu jis turi būti įteikiamas užsienyje gyvenančiam asmeniui arba asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma, išskyrus atvejus, kai tas asmuo Graikijoje turi teisėtai (*ad litem*) paskirtą atstovą (Civilinio proceso kodekso 624 straipsnis). Buvimo vieta – tai skolininko fizinio buvimo vieta (*corpore*) įteikimo metu.

1.2 Kompetentingas teismas

Už piniginių reikalavimų iki dvidešimties tūkstančių eurų (20 000 EUR) nagrinėjimą atsako magistrato teisėjas, o visus kitus piniginius reikalavimus nagrinėja pirmosios instancijos teisėjas. Teritorinė jurisdikcija, t. y. jurisdikciją turintis teismas (*ratione loci*), nustatoma remiantis bendrosiomis nuostatomis dėl vietos kompetencijos, būtent, pagal Civilinio proceso kodekso 22–41 straipsnių nuostatas. Pavyzdžiui, remdamasis šiomis nuostatomis, teismas (apylinkės civilinių bylų teismas arba pirmosios instancijos teismas) jurisdikciją gali turėti pagal skolininko nuolatinę gyvenamąją vietą arba skolos dokumento (pvz., čekio) išdavimo vietą, arba įsakomojo vekselio priėmimo arba sumokėjimo vietą (*ratione loci*).

1.3 Formos reikalavimai

Prašymas pateikiamas:

A) žodžiu magistrato teismui parengiant atitinkamą pranešimą (Civilinio proceso kodekso 626 straipsnio 1 dalis, kuri taikoma kartu su 215 straipsnio 2 dalimi) neatmetant galimybės pateikti rašytinį prašymą, arba

B) privaloma rašytine forma pirmosios instancijos teisėjui pateikus rašytinį prašymą pirmosios instancijos teismo kanceliarijai, kuriame būtina nurodyti: teismą, kuriam pateikiamas prašymas (apylinkės civilinių bylų teismas arba pirmosios instancijos teismas);

teisinio dokumento rūšį, būtent, „Prašymas išduoti mokėjimo įsakymą“;

visų šalių – kreditoriaus ir skolininko ir (arba) jų teisinių atstovų – vardus, pavardes, tėvų vardus ir nuolatinės gyvenamosios vietos adresus, ir, jei šalis yra juridinis asmuo, tuomet nurodomas jų prekybinis pavadinimas ir registruota buveinė;

aiškiai, tiksliai, glaustai ir įskaitomai teisinio dokumento dalyką, surašytą graikų kalba, o jeigu yra dokumentų užsienio kalba, pvz., užsienio kalba išrašytos sąskaitos faktūros, tuomet pagal teisės aktus būtina pateikti tokių dokumentų vertimą;

datą ir šalies arba jos teisinio atstovo arba įgalioto atstovo parašą, o jei privalomas advokato dalyvavimas, tuomet būtinas ir advokato parašas;

adresą, ypač ieškinį pareiškiančios šalies, jos teisinio atstovo ar įgalioto atstovo gyvenamojo pastato, buveinės arba parduotuvės gatvę ir pastato numerį; prašymą išduoti mokėjimo įsakymą;

reikalavimą ir tikslią pinigų arba vertybinių popierių sumą, įskaitant visas mokėtinas palūkanas, susijusias su reikalaujamu mokėjimu (Civilinio proceso kodekso 626 straipsnio 1 ir 2 dalys, taikant jas kartu su 118 straipsniu ir 119 straipsnio 1 dalimi).

1.3.1 Ar privaloma naudoti standartinę formą? (Jeigu taip, kur tą formą galima gauti?)

Ne, standartinės formos naudoti neprivaloma.

1.3.2 Ar būtina turėti advokatą?

Taip, jeigu prašymas pateikiamas pirmosios instancijos teismui ir yra susijęs su didesnės nei dvidešimties tūkstančių eurų (20 000 EUR) vertės reikalavimais, arba apylinkės civilinių bylų teismui dėl reikalavimų nuo dvylikos tūkstančių eurų (12 000 EUR) iki dvidešimties tūkstančių eurų (20 000 EUR).

Jeigu prašymas pateikiamas apylinkės civilinių bylų teismui ir yra susijęs su reikalavimu, kurio vertė – iki dvylikos tūkstančių eurų (12 000 EUR), šalis gali iškelti bylą arba gintis teismo byloje neturėdamas įgalioto advokato (Civilinio proceso kodekso 94 straipsnis).

1.3.3 Kaip išsamiai reikia aprašyti reikalavimo pagrindą?

Prašyme išduoti mokėjimo įsakymą būtina bent jau labai glaustai nurodyti teisinio veiksmo, dėl kurio atsirado reikalavimas (skola), rūšį, pvz., reikalavimai pagal skolos sutartis arba pardavimo sutartis, gautini nuomos mokesčiai arba neapmokėti čekiai. Sutarties arba teisinio veiksmo rūšis apskritai taip pat yra mokėjimo pagrindai ir turi būti tiksliai nurodytas jų atsiradimo laikas, pvz., laikas, kai skolininkas turėjo sumokėti prašomą sumą, tačiau to nepadarė. Tuomet prašyme reikia nurodyti pateiktus dokumentus, kuriais patvirtinama tokia prašyme nurodyta reikalavimo rūšis ir suma.

1.3.4 Ar reikia pateikti rašytinius įrodymus, pagrindžiančius reikalavimą? Jeigu taip, kokie dokumentai priimtini kaip įrodymai?

Reikalavimo išduoti mokėjimo įsakymą buvimą galima įrodyti tik dokumentais, nes pagal šią procedūrą negalima rengti liudytojų apklausos. Šie dokumentai turi būti pateikiami kartu su prašymu ir saugomi teismo raštinėje iki termino prieštaravimui pareikšti pabaigos, kad šalis, į kurią yra nukreiptas mokėjimo įsakymas, t. y. reikalavimo skolininkas, būtų informuota apie prašymą. Visi dokumentai (privatūs ir vieši), kurie turi įrodomąją galią pagal Civilinio proceso kodekso 432–465 straipsnius, įskaitant vertybinius popierius (pvz., čekius, įsakomuosius vekselius), yra priimami kaip įrodymai. Šiuose dokumentuose turi

būti vienareikšmiškai nurodomas kreditoriaus (naudos gavėjo) teisnumas ir duomenys (vardas ir pavardė), skolininko teisnumas ir duomenys, taip pat reikalavimo priežastys ir suma.

Visų pirma bet koks dokumentas, kuris nėra viešas ir kuriame pagal Civilinio proceso kodekso 443 straipsnį turi būti dokumentą surašiusio asmens ranka pasirašytas parašas, kad turėtų įrodomąją galią, laikomas privačiu dokumentu ir bet kuris asmuo, kuris prisiima įsipareigojimus, kylančius iš dokumento, laikomas dokumentą išdavusiu asmeniu.

Bet koks dokumentas, kurį tinkama forma parengė valstybės pareigūnas arba viešas paslaugas teikiantis asmuo, laikomas viešu dokumentu (pvz., notaro patvirtinti aktai).

1.4 Prašymo atmetimas

Prašymas atmetamas:

A) jeigu netenkinami mokėjimo įsakymo išdavimo teisiniai reikalavimai ir jeigu dėl to skolininkas arba naudos gavėjas pridedamuose dokumentuose iš karto negauna vienareikšmiškos informacijos apie reikalavimą arba jo sumą, arba

B) jeigu pareiškėjas nepateikia paaiškinimų, kurių prašo teisėjas, arba atsisako laikytis rekomendacijų dėl prašymo pateikimo arba ištaisymo arba dėl bet kokių pateiktų privačių dokumentų parašų autentiškumo patvirtinimo (Civilinio proceso kodekso 628 ir 627 straipsniai). Kadangi kompetentingas teisėjas gali prašyti, kad pareiškėjas pateiktų papildomus duomenis, dokumentus arba atliktų taisymus, prašymas gali būti atmetas remiantis tuo, kad pareiškėjas nesilaiko teismo prašymo.

Apie atmetimą nurodoma prašymo pabaigoje, taip pat nurodomas trumpas atmetimo pagrindas. Tai reiškia, kad kompetentingas teisėjas nepriima sprendimo, todėl šios pastabos dėl atmetimo negalima ginčyti pateikiant skundą. Žinoma, pareiškėjas (kreditorius) vis tiek gali pareikšti įprastą ieškinį dėl savo reikalavimo (žr. 1.1.3 klausimą) arba pateikti naują prašymą išduoti mokėjimo įsakymą (Civilinio proceso kodekso 628 straipsnio 3 dalis).

1.5 Apskundimas

Dėl atmesto prašymo išduoti mokėjimo įsakymą negalima pasinaudoti jokia apskundimo teise.

1.6 Prieštaravimas

Jeigu prašymas išduoti mokėjimo įsakymą priimamas ir mokėjimo įsakymas išduodamas, skolininkas, į kurį yra nukreiptas įsakymas, per penkiolika (15) darbo dienų nuo mokėjimo įsakymo įteikimo dienos gali pateikti prieštaravimą dėl mokėjimo įsakymo (Civilinio proceso kodekso 632 straipsnio 1 dalis).

Prieštaravimą taip pat galima pateikti prieš įteikiant mokėjimo įsakymą.

Ratione loci ir *ratione materiae* jurisdikciją turintis teismas yra mokėjimo įsakymą išdavęs teismas, t. y. apylinkės civilinių bylų teismas arba pirmosios instancijos teismas.

Prieštaravimas nagrinėjamas (Civilinio proceso kodekso 632 straipsnio 2 dalis) pagal bendras Civilinio proceso kodekso 643, 649 ir 650 straipsnių nuostatas, kuriose numatytos specialios procedūros, taikomos skolos dokumentams ir ginčams dėl nuomos, ir kurios taikomos kartu su įprasto proceso nuostatomis, kurios neprieštarauja pirmiau minėtoms specialių procedūrų nuostatoms (Civilinio proceso kodekso 591 straipsnio 1 dalies a punktas).

Prieštaravimas, kuris turi būti įteiktas per pirmiau nurodytą penkiolikos (15) darbo dienų terminą ir kuris priešingu atveju yra nepriimamas, turi būti įteiktas prašymą išduoti mokėjimo įsakymą pasirašiusiam advokatui arba asmens, į kurį yra nukreiptas mokėjimo įsakymas, adresu, nurodytu mokėjimo įsakyme, išskyrus atvejus, kai apie adresą pasikeitimą pranešta teisinėmis priemonėmis (Civilinio proceso kodekso 632 straipsnio 1 dalies b punktas).

1.7 Prieštaravimo pasekmės

Pateikus prieštaravimą, mokėjimo įsakymo, kuris yra tiesiogiai vykdytinas dokumentas, vykdymas nesustabdomas (Civilinio proceso kodekso 631 straipsnis). Tačiau mokėjimo įsakymą išdavęs teismas gali taikyti Civilinio proceso kodekso 686 straipsnyje nustatytą laikinųjų apsaugos priemonių procedūrą ir po to, kai šalis, į kurią yra nukreiptas mokėjimo įsakymas, pateikia prašymą, priimti nutartį dėl sustabdymo, kurioje reikalaujama arba nereikalaujama pateikti garantiją arba užstatą; šis sustabdymas galioja iki galutinio teismo sprendimo dėl prieštaravimo, kuris turėjo būti pateiktas, priėmimo.

Prašymo sustabdyti mokėjimo įsakymo vykdymą priėmimo sąlygos yra šios: a) prieštaravimas turi būti pateiktas laiku ir b) turi būti pateikta įtikinama argumentacija dėl bent vieno prieštaravimo pagrindo.

Teismo sprendimu, kuriuo sustabdoma vykdymo procedūra, panaikinamas įsakymo vykdytinumas, taip pat susilpninamas jo, kaip dokumento, vykdytinumas.

1.8 Prieštaravimo nepareiškimo pasekmės

Jeigu prieštaravimas nepateikiamas laiku (per penkiolika dienų nuo mokėjimo įsakymo įteikimo), šalis, kurios naudai buvo išduotas mokėjimo įsakymas, dar kartą gali įteikti įsakymą skolininkui, kuris turi antrą galimybę pateikti prieštaravimą. Skolininkas gali pateikti prieštaravimą per dešimt dienų nuo paskutinio įsakymo įteikimo dienos. Šiuo atveju procedūra nesustabdoma, kaip minėta pirmiau (žr. 1.7 klausimą).

Jei šis dešimties dienų terminas taip pat praleidžiamas, mokėjimo įsakymas įgyja *res judicata* galią, tai reiškia, kad visa apimtimi, remiantis mokėjimo įsakyme nurodytu istoriniu ir teisiniu pagrindu, galioja ne tik mokėjimo įsakymas, bet ir reikalavimas.

Mokėjimo įsakymo, dėl kurio laiku nebuvo pateiktas prieštaravimas, *res judicata* galiojimą galima panaikinti tik naudojant išimtinės teisių gynimo priemones, susijusias su bylos nagrinėjimo atnaujinimu. Šia teisių gynimo priemone galima pasinaudoti mokėjimo įsakymą išdavusiame teisme ir remiantis labai ribotais, iš esmės formaliais pagrindais (Civilinio proceso kodekso 633 straipsnio 2 dalis ir 544 straipsnis) ir per Civilinio proceso kodekso 544 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytą terminą.

1.8.1 Kokius veiksmus reikia atlikti norint gauti vykdytiną sprendimą?

Mokėjimo įsakymas – tai nuo jo išdavimo dienos vykdytinas dokumentas (Civilinio proceso kodekso 631 straipsnis). Vadinasi, tam, kad jis taptų vykdytinas, nereikia imtis jokių veiksmų, todėl jeigu vykdymo procedūra nesustabdoma, ji iš esmės pradeda, kaip nurodyta toliau:

mokėjimo įsakymas pridedamas prie mokėjimo įsakymo originalo, būtent, mokėjimo įsakymo teksto pradžioje įrašoma frazė „Graikijos liaudies vardu“, o pabaigoje pridedama frazė „Kiekvienam antstoliui suteikiami įgaliojimai vykdyti šį sprendimą ir pan.“, paskui išduodama šio įsakymo oficiali kopija (vykdomasis raštas) ir skolininkui įteikiama nutartis (raginimas) sumokėti mokėjimo įsakyme nurodytą sumą.

Tačiau jeigu mokėjimo įsakymas neįteikiamas per du (2) mėnesius nuo jo išdavimo, jis nustoja galioti (Civilinio proceso kodekso 630A straipsnis).

1.8.2 Ar šis sprendimas yra galutinis, ar atsakovas gali jį apskųsti?

Teismo sprendimas dėl prieštaravimo nėra galutinis, galioja visos jo apskundimo teisės.

Paskutinis naujinimas: 27/07/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.